

14 Οκτωβρίου 2012

Το Άγιον Όρος μέσα από φωτογραφικά ντοκουμέντα

Πολιτισμός / Έκθεση φωτογραφίας

Βασίλειος Χάδος, Συντονιστής Περιεχομένου Ενότητας Πολιτισμού - Πεμπτούσια

Μονή Χιλανδαρίου. Η πύρινη λαίλαπα της 4ης Μαρτίου 2004

Κάτι ξεχωριστό και ιδιαίτερο είναι η Έκθεση φωτογραφίας με θέμα «**ΙΣΤΟΡΙΕΣ, αποκαλύψεων, επιμονής και αφοσίωσης**», στον εκθεσιακό χώρο της αγιορειτικής εστίας. Πρόκειται για μια έκθεση ενταγμένη στις εκδηλώσεις του ευρωπαϊκού προγράμματος «**Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς**», που καθιερώθηκαν το 1991 από του Συμβούλιο της Ευρώπης. Στο χώρο λοιπόν της Αγιορειτικής εστίας ο επισκέπτης θα έρθει σε επαφή με δέκα ιστορίες που σχετίζονται με το μόχθο και την επιμονή των επιστημόνων κατά τις εργασίες τους στο Άγιον Όρος. Είναι φυσικό αυτοί που εργάστηκαν και ήρθαν τόσο κοντά με την υπερχιλιετή αγιορείτικη παράδοση να έχουν να πουν κάτι παραπάνω. Και αυτό το διαπιστώνουμε στην συγκεκριμένη έκθεση. Αν παρατηρήσουμε τους θεματικούς κύκλους της έκθεσης θα διαπιστώσουμε την προσωπική εμπειρία του κάθε επιστήμονα. Συντηρητές, αρχαιολόγοι και αρχιτέκτονες παρουσιάζουν μέρος των εργασιών τους, την αφοσίωσης και αγάπης τους, τους λεπτούς χειρισμούς και τις επίμονες προσπάθειες τους για το καλύτερο αποτέλεσμα. Τα φωτογραφικά ντοκουμέντα αποτελούν δείγματα και τεκμήρια ενός λαμπρού πολιτισμικού παρελθόντος, αλλά κυρίως της πνευματικής εγρήγορσης και της ακοίμητης αγρυπνίας των αγιορειτών μοναχών.

Ίχνη της παρουσίας του Οσίου Αθανασίου του Αθωνίτη, στο παλιό ηγουμενείο της Μεγίστης Λαύρας

Στο προσεγγμένο και «ησυχαστικό» περιβάλλον της αγιορειτικής εστίας το κάθε θέμα παίρνει τη θέση του, συνοδευόμενο από τις εύστοχες και λιτές παρατηρήσεις του υπευθύνου ερευνητή. Το φωτογραφικό υλικό παρουσιάζεται με δεξιοτεχνία και ιδιαίτερη φροντίδα. Η ξενάγηση σε οδηγεί στα ίχνη του αρχαίου τμήματος του κελιού του οσίου Αθανασίου, του ιδρυτή της Λαύρας ή στα λαμπερά χρώματα των τοιχογραφιών του Πανσελήνου και του Θεοφάνη του Κρητός. Η Μονή Βατοπεδίου και η σπουδαιότητα των χειρογράφων της, που βρέθηκαν στη στέγη του καθολικού αναδεικνύει έναν πλούτο «εν υπνώσει». Η ανακάλυψη της αρχαιότερης μακέτας του καθολικού της Ξηροποτάμου βρίσκεται στο επίκεντρο της έκθεσης, ενώ η αποκατάσταση του σταυρού, του λεγόμενου του Μεγάλου Κωνσταντίνου, ύστερα από χρήση αιώνων και πολλές επεμβάσεις, αναδεικνύει το σπουδαίο έργο της αποκατάστασης. Στο τέλος η τραγική πυρκαγιά της Μονής Χιλανδαρίου το 2004 έρχεται να συμπληρώσει σελίδες της σύγχρονης ιστορίας. Αυτές και άλλες φωτογραφικές ιστορίες είναι σίγουρα ότι θα εντυπωσιάσουν τον επισκέπτη. Μέσα σε όλα αυτά η αφοσίωση, το μεράκι, ο μόχθος των ερευνητών και η σιωπηλή εμπειρία τους συναρπάζουν και εκπλήσσουν κάθε επισκέπτη.

Συντήρηση τοιχογραφιών στη Μονή Χιλανδαρίου

Σε μια μελλοντική έκθεση που θα συνδιοργανώσουν η 10η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων και η Αγιορειτική Εστία στον Πύργο της Ουρανούπολης, στην είσοδο προς την Αθωνική Πολιτεία, θα επιτρέψει σε πολλούς να θαυμάσουν τα έργα των χειρών, της ευφύιας και του υψηλού επαγγελματικού ήθους. Ένα μεγάλο ιστορικών διαστάσεων έργο εξελίσσεται στην Αθωνική Πολιτεία με τη συμβολή του ελληνικού κράτους, της αρχαιολογικής υπηρεσίας, αλλά και δεκάδων Ελλήνων και ξένων ειδικών ερευνητών. Το σημαντικό είναι ότι μας δόθηκε η ευκαιρία να θαυμάσουμε όσα συντελέστηκαν τις τελευταίες δεκαετίες στο Άγιον Όρος και πλούτισαν την παγκόσμια πολιτισμική και πνευματική κληρονομιά.

Χαρτώος μουσικός κώδιξ της μονής Βατοπεδίου

Για κάθε ενδιαφερόμενο παραθέτουμε τα θέματα με τις δέκα «ιστορίες» που αναπτύσσονται στην Έκθεση:

1. **Νίκος Νικονάνος**, Ομότιμος Καθηγητής Βυζαντινής Αρχαιολογίας & Ιστορίας Τέχνης, ΑΠΘ.

Η επιστημονική διακονία στον Άθω ως πυξίδα για την πνευματική και ηθική ζωή του αρχαιολόγου.

2. **Πλούταρχος Θεοχαρίδης**, Αρχιτέκτων - Αναστηλωτής

Ίχνη της παρουσίας του οσίου Αθανασίου του Αθωνίτη, ιδρυτή της Μεγίστης Λαύρας, στο παλιό ηγουμενείο της μονής.

3. **Αθανάσιος Χουχούτας**, Συντηρητής Έργων Τέχνης

Η αποκατάσταση της Γεωγραφίας του Πτολεμαίου. Ένα αριστουργηματικό χειρόγραφο της μονής Βατοπεδίου.

4. **Δημήτρης Λιάκος**, Αρχαιολόγος

Ο σταυρός ο λεγόμενος του Μεγάλου Κωνσταντίνου: τεκμήριο μιας

θαυματουργής σωτηρίας.

5. **Νίκος Μερτζιμέκης**, Αρχαιολόγος

Μονή Χελανδαρίου. Η πύρινη λαίλαπα της 4^{ης} Μαρτίου 2004.

6. **Μίλτος Πολυβίου**, Αρχιτέκτων

Η ανακάλυψη μιας αρχιτεκτονικής μακέτας δυόμιση αιώνων.

7. **Στυλιανός Στεφανίδης**, Συντηρητής έργων Τέχνης

Το λαμπρό έργο του θρυλικού Μανουήλ Πανσέληνου στο Πρωτάτο.

8. **Βαγγέλης Μαλαδάκης**, Αρχαιολόγος

Ιστορίες αγίων στην τράπεζα της Μεγίστης Λαύρας.

9. **Εμμανουήλ Στεφανής**, Χημικός Μηχανικός

Απεντόμωση αρχιερατικών σάκων με μια οικολογική μέθοδο.

10. **Φαίδων Χατζηαντωνίου**, Αρχιτέκτων - Αναστηλωτής

Δέκα αιώνων εν υπνώσει ευρήματα σε κρύπτες του καθολικού της Μονής Βατοπεδίου.

Αρχαιότερη μακέτα της μονής Ξηροποτάμου

Για την Έκθεση συνέπραξαν αποφασιστικά η 10η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, με την άμεση και φιλική ανταπόκριση του προϊσταμένου της κ. Ιωάννη Κανονίδη, καθώς και άλλοι επιστήμονες προερχόμενοι από το Κέντρο Διαφύλαξης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (ΚΕ.Δ.Α.Κ). Είμαστε βέβαιοι ότι θα προσελκύσει το ενδιαφέρον ξένων και ελλήνων και θα ενθαρρύνει τη συνέχιση των προσπαθειών αναστήλωσης και αποκατάστασης στο Άγιον Όρος.

Βασίλειος Χάδος

<http://bitly.com/1uKmxjY>